

Irene Steringa:

FEIF seminar voor juryleden en trainers

Lipperthof, Wurz (DE) 10/11 april 2010

Terwijl de meeste IJslanderliefhebbers waarschijnlijk het weekend van 10 en 11 april naar de Hengsten-en merriekeuring in Oirschot waren, waren er een aantal Nederlandse Sportjuryleden en trainers in Wurz, Duitsland. Daar werd n.l. het Internationaal FEIF seminar voor juryleden en trainers gehouden, op de Lipperthof van de familie Reber. Er waren zo'n honderd deelnemers, uit totaal 11 landen. Het was een erg nuttig seminar, met op zaterdag een presentatie van hoofdgast **Dr. Gerd Heuschmann** (veterinair). Hij is de auteur van het boek "*Dressuur onder vuur*" (origineel: *Finger in der Wunde*) en maker van de film "*Stimmen der Pferde*". Hij is met name tegen de Rollkür en vóór Klassieke scholing; waardoor disbalans voorkomen kan worden. Op zondag werd men getraakteerd op interessante presentaties van:

Herdís Reynisdóttir (Duitsland.) over bovenlijngebruik in relatie tot het exterieur,

Johan Häggberg (Zweden) over verzameling,

Bent Rune Skulevold (Denemarken) over "de vorm"

Borgeir Gudlaugsson (Nederland) (verkort)over verschillende aspecten van jureren, en

Einar Ragnarsson (Oostenrijk) kort over de guidelines van het FIPO.

's Middags werd er in groepjes gediscussieerd aan de hand van drie vragen over de materie met betrekking tot onze wedstrijden. De sfeer was zeer positief en het e.e.a. zal zeker zijn vruchten gaan afwerpen!

Wie waren er uit Nederland?

Ariëlle Withaar, Caroline van de Bunt, Josien Warris, Machteld van Dierendonck, Marian Timmerman, Mark Timmerman, Borgeir Gudlaugsson, Irene Steringa en natuurlijk *Marko Mazeland*, sportcommissaris van de FEIF.

Zaterdag 10 april:

Dr. Gerd Heuschmann (verder GH) vertelde dat hij werkt aan een "Gaited Version", voor en over gangenpaarden dus. Zijn presentatie ging over de biomechanica van het rijpaard.

De anatomie (met name het skelet) van het paard bepaalt de manier van training. Klassieke scholing van het paard is geen politiek of mode, maar de enige manier om het paard gezond te houden en goed te ontwikkelen. Een correcte **zit** is daarbij van groot belang. Hij was van mening dat de IJslanderruiters die hij tot nu toe gezien had over het algemeen een goede manier van zitten hebben. (zacht en open). Een goede zit hangt volgens hem af van de mentale gesteldheid van de ruiter: zelfvertrouwen, sterke persoonlijkheid, vriendelijkheid, kalmte, intelligentie zijn goede ingrediënten voor goed Horsemanship. Dingen als boosheid, moeheid, verdriet, angst niet. "Your mind makes the Seat", zei hij. Ruiter stijf, paard stijf. De zit is een levenslang project.

Richtlijnen voor training.

De fysiologische training van het paard hangt samen met:

- psychologische aspecten
- fysiologie van de spieren
- biomechanica

Klassiek rijden is een ding, wedstrijden rijden wat anders, en soms gaat dat niet goed samen. Met name tijdsdruk, mode, commercie zijn vijanden van goed rijden.

De trainingmethoden van winnaars van de wereldbeker of Olympische Spelen passen soms niet in het klassieke systeem. Bijvoorbeeld een op druk gereden paard met veel actie. Soms herkennen juryleden en/of ruiters dat niet, of wel, maar waarderen het toch.

(Normale)Fysiologische effecten van de spieren bij training:

- Er ontstaat microtrauma
- Er ontstaat melkzuur

Hierdoor ontstaat spierpijn. Vervolgens “hermodellering” van de spier. Dit hermodellieren duurt 2 dagen. Bij een ongetraind paard waar je op gaat zitten verandert de hele balans in zijn beweging(en houding). Die krijgt daardoor spierpijn. Na 2 dagen is hij weer soepel(door herstel van de spieren) Als je direct de volgende dag al weer zou rijden en hij heeft nog spierpijn, uit zich dat in stijfheid en weerstand geven. Dan kun je hem beter een dag rust geven, of b.v. wat stappen aan de hand. Nooit tegen vechten. Het hangt er natuurlijk altijd vanaf hoeveel je vraagt. Hier kun je dus rekening mee houden door pas na 2 dagen weer te trainen, dan is hij weer soepel. Bij een jong paard is daarom 3 x per week trainen ideaal. Het opbouwproces kost veel tijd(door de langere intervallen tussen de trainingen), als je die niet neemt om een jong paard op te bouwen, vernietig je een boel.(o.a. spieren...)

De brugconstructie van het skelet:

- De wervelkolom(borst en rugwervels) zijn de meest dragende delen van de brug- constructie.
- De voor- en achterbenen zijn als de brugpilaren.
- De schoft is een belangrijk deel voor het optillen, oprichten (hefboomwerking)

Een zware ruiter moet liefst een paard nemen met een duidelijke en sterke schoft. De halshouding heeft de meeste invloed op de rugsituatie omdat de hals de langste hefboomarm is. De hals beslaat het grootste deel van de wervelkolom, niet de rug! De hand van de ruiter bepaalt de halshouding en dus de situatie van de rug. (Lang, hoog enz.) Een goede ruiter besluit hoe de situatie moet zijn en kan doen wat hij wil en moet doen. Oprichting maakt een S-vorm in de halswervels, die kan in- en uit buigen. “Achter” de halswervels buigen kan niet. Neus voor de loodlijn (open hoek!) en een lange bovenlijn is nodig en creëert grotere (zelfs mogelijk spectaculaire) bewegingen. Hierbij is een convexe vorm nodig waarbij als het ware 2 tandwielen (voor- en achterhand) in elkaar grijpen, naar elkaar toe draaien. Dan is het paard gebalanceerd. Andersom; als de rug laag (concave vorm) is, “verlies” je de achterbenen. Een (jong) paard is gemaakt om te rennen, niet om gewicht te dragen. De motor is nog zwak. Als je te snel begint de hals te verkorten, vernietig/verlies je de rug en verlies je de achterbenen. Jonge paarden zijn het kwetsbaarst. Men brengt vaak een paard in 4 jaar naar Grand prix nivo, 6 jaar is o.k., maar 7 zou nog beter zijn. IJslanders zijn in 2 á 3 jaar op een nette manier naar Sport A nivo te trainen(qua gebalanceerd in de gangen) Een Warmbloed ook in die tijd naar een vergelijkbaar level, maar pas daarna komt piaffe enz.

De lange rugspier:

- Is in het paardenlijf een van de sterkste spieren voor beweging
- Is een van de belangrijkste spieren van het paard
- Is een van de minst begrepen spieren van het paard
- Is erg lang en groot
- Werkt in fases: unilateraal in stap en draf, bijna bilateraal in galop.

Als deze spier aanspant, gaat hoofd omhoog, rug omlaag. Bijv. bij Levade, sprong, trekt hij aan. In stap: aantrekken/ ontspannen wisselt elkaar af. Als hij ontspant neemt een achterbeen het over, anders zou het paard op zijn schouder vallen. Als een paard gespannen raakt/is, gaat het ontspannen van de rugspier niet snel genoeg en wordt de stap lateraler.(=negatief). In tölt moet de rugspier heel snel aan- en ontspannen aan beide kanten! Verschillende symptomen van negatieve spanning: achter teugel, tegen teugel, scheefheid, niet zacht en goed kunnen zitten.

Voor verzameling heb je m.n. laterale (zijwaartse) buiging nodig, bijv. op een volte. De rug is het centrum van beweging. De borst- en lumbale wervels zijn de benige basis voor de lange rugspier. De

ribben zijn beweeglijk in het borstgebied. De transversale stekels in het lumbale gebied zijn gefixeerd. De ruiter moet zitten op het buigzame, sterkste, dynamische gebied voorop, achter de schoft.

- Ontspannen rompspieren; natuurlijke basisgangen.(pos.)
- Over-/gespannen rompspieren: laterale stap, verlies van takt in draf en galop, verlies van ritme in meer verzamelde gangen zoals passage, piaffe, appuyement., teugelkreupelheid (komt veel voor en bestaat echt)(neg.)

Bij wisselende kreupelheid op de volte kun je er bijna zeker van zijn dat de rug geblokkeerd is, en dat is een trainingsissue. Alleen al een te lang zadel kan de oorzaak zijn. Het paard kan b.v. erg scheef lopen met zadel en recht gaan zonder zadel. De plek v/h zadel is ook erg belangrijk. Het is technisch mogelijk om door verder achterop te zitten meer voorbeenactie op te wekken, maar dat is slecht voor het paard en klassiek niet verantwoord.

De halsspieren:

De halsspieren hebben zo'n 2 jaar tijd nodig om te ontwikkelen. De oprichting dient dan ook relatief te zijn! Hoe meer oprichting, hoe dieper de rug zakt, de S-bochten worden dan nauwer (wervel S) Bepijering moet dat compenseren. Goed rijden maakt de rugspieren horizontaal sterker. De rug verliezen is het begin van slecht rijden.

Het bovenlijn bespieringssysteem:

Draagt de romp.

Een minder getraind(jong) paard wordt daarbij geholpen door het hals/nekligament.

Een ouder en goed getraind paard kan dragen met alleen de spierkracht.

De brede Fascia(vlies) van de rug is een functionele verbinding tussen de rug en de voor-en achterbenen. (motor)

Bij zachte beenhulpen reageert de buikspier en treedt het paard onder met zijn achterbeen. Dat creëert een kauwreflex en dat geeft weer ontspanning van de nek. Bij harde beenhulpen blokkeert het geheel slechts.

De (abdominale)buikspieren (lopen van buik naar onderkant halsspieren):

Bij b.v.. rengalop trekken ze aan, bekken zakt en gaat naar voren.

Contact via zit en beenhulpen kan deze stimuleren.

De basisgangen als indicator voor souplesse of spanning

Draf moet een ronde bewegingsafloop hebben. De mate van oprichting moet relatief zijn, dus niet te hoog bij een jong paard. Als de oprichting absoluut is(neg.) dan is het achterbeen trager in verhouding met het voorbeen. Dit probleem zie je o.a. veel bij showdraf van warmbloedpaarden. Het paard wordt dan een "Legmover" i.p.v. een "Backmover". Disharmonieus, en de benen kunnen er van kapot gaan. Al in 1939 werd er gewaarschuwd om niet te vaak Passage en showdraf te rijden. Oud, berucht probleem dat paarden kapot maakt... Veel voorbeenactie bij een diepe rug, zonder dat de achterbenen mee komen is slecht. Toch wordt dat plaatje vaak gewaardeerd.... Niet klassiek, aan mode onderhevig, teveel op druk, schadelijk voor de gezondheid en dus in feite dierenmishandeling. Voorwaarts/neerwaarts is nodig, dan wordt de rug vrij en de rugspieren zacht en ontspannen. De hals moet de schoft als het ware naar voren trekken.

Bij een zachte rug en goed op de zit gereden én met veel actie is *niet* fout!

Niet soepel over de rug gereden veroorzaakt:

Laterale stap en gebroken diagonaal van de beweging in draf (niet parallel voor/achter).

GH liet ons een video-animatie zien van paard in diverse vormen. Laag, hoog, Rollkür (achterknie van het paard gaat naar achteren!!), teveel trekken; achterhand weg.

BioMechanica v/h rijden 2

Je moet als ruiter 2 dingen hebben van het paard: zijn rug en zijn geest. ("mind"). Dan krijg je lichtheid, controle over de achterbenen en kun je spelen met balans in verschillende tempi. Het jonge paard moet vw/nw gereden worden met zo lang mogelijke hals. Dit hangt ook wel samen met de lengte vd hals, de omstandigheden en de graad van africhting. De termen backmover en legmover betekenen resp. met relatieve oprichting, met absolute oprichting/ holle rug. Bij de legmover wordt de rugspier harder en verandert van een spier om te bewegen naar een spier om te dragen (compensatie). Disbalans is het gevolg.

Rollkür of hyperflexie:

Omdat het paard een vluchtdier is en niet genoeg ziet als hij met de kin op de borst loopt, is het niet goed voor het welbevinden. Je hebt de mind dan niet mee.

Bovendien gaat de rug omlaag en de achterbenen naar achteren. Disbalans is wederom het gevolg. Er kan zelfs atrofie van de lange rugspier optreden..

Verzameling:

Ritme,
Souplesse,
Contact en acceptatie van bit,
Impuls,
Rechtheid.

*Zonder ontwikkeling van impuls kan er geen verzameling komen.

Buiging vd achterbenen:

De 3 belangrijkste gewrichten: Heup, knie, spronggewricht. Bij rijden heb je het over buiging in het been dat op de grond is en in die fase dus draagt, niet over de buiging in de lucht (zweeffase vh been). Wat dan aan de orde is:

- Ontwikkeling/verhogen van de draagcapaciteit
- Verplaatsen van het zwaartepunt
- Esthetiek van de beweging

Hoe doe je dat?: spieren voor afzet trainen d.m.v. bijvoorbeeld langzame galop, heuvelop gaan. Dezelfde spieren heb je later nodig voor verzameling. Zonder dat kan het niet!

Souplesse is nodig: een positieve spanning voor (meer) beweging, houding enz. (geen stijfheid; dat is negatieve spanning). Hoe meer het gaat richting de limiet van het paard, hoe meer risico dat de balans door slaat naar neg. Rijden moet van achter naar voren. Dat is goed en klassiek. Van voor naar achter is niet goed. Er moeten als het ware veren (spiralen) onder de voeten vh paard zitten. Als de veer van de achterbenen stijf is: achterbenen blijven achter, spronggewricht buigt niet, kruis hoog, knie stijf. Zwaar zitten, hard drijven kan actie genereren, maar is slecht. Verkeerde "verzameling" veroorzaakt o.a.: paard op de voorhand, mogelijk gevolg: kogel zwelt op onder druk, schade. Bijv. te zien bij "pseudopiaffe"; herkenbare symptomen: hoofd gaat op en neer, staart zwiept en paard gaat achter wijd.

Biomechanica vd laterale bewegingen:

(betekent niet wat we bedoelen bij de extra/laterale gangen, maar zijdelingse bewegingen)

De ervaring leert dat 80% vd paarden gaat kauwen bij schouderbinnenwaarts en praktisch elk paard bij travers. De rug gaat omhoog, klein gewricht in heup gaat naar achter en naar buiten. Broekspier komt in werking, achterbeen roteert naar voren en naar binnen en via het vlies gaat het wiel vd achterhand naar voren "draaien". Dit alles bewerkt de nek en dat veroorzaakt kauwen.

De hefboomwerking in de nek:

Het nekgewricht kan het hoofd op en neer en opzij laten bewegen. Als de ruiter het paard niet kan laten nageven, trekt de bovenlijn (grote rugspier) tegen. Bij "trekken" heb je dus: geen rug, geen

achterhand, geen buiging/verzameling, dus eigenlijk geen paard. Paard heeft van nature een stijve, korte, holle kant. Bij flexen van de hals aan de van nature(lange) bolle kant, zal het paard vaak zijn hoofd kantelen. Paard dat niet op(naar) de buitenteugel gereden wordt zal vaak ook niet zijn binnen achterbeen onder de massa brengen. Bij lateraal flexen kan een paard niet áchter de teugel komen, omdat dan het stukje bot/gewrichtje(processus para condylaris; dunne stukje van de onderkaak net onder het kaakgewricht) klem zit. De neus moet altijd voor de verticale loodlijn zijn! Dan is de hoek(tussen kaak en onderkant hals) niet te nauw en dan kan paard ook(lateraal) gesteld worden. Kauwen is nodig als meest basale voorwaarde om lateraal te buigen. (kan dus niet goed met strakke neusriem). Anderzijds is een paard dat niet afkauwt meestal nog niet los genoeg in de nek. Lateraal buigwerk is dan de aangewezen oplossing. Je kunt alleen extra beweging in de legmover maken. In een backmover wordt spectaculaire beweging een béétje minder door de convexere vorm. Pech voor paarden met stijve rug; zij kunnen meer actie krijgen en dat wordt gebruikt... Actie bij tegelijkertijd diepe rug kost op den duur paardenlevens...

Echte verzameling:

Is te herkennen aan:

- Heup zakt,
- Neemt de rugspier mee naar achteren,
- Achterbeen buigt, afdruk voeten oppervlak op grond wordt kleiner,
- Relatieve oprichting.

Jong paard proces:

1. horizontale bovenlijn.
2. naar verticaler werken en rechtrichten.

Vragen:

1.Hoeveel afwijking in de parallel in voor/achter is acceptabel? (in balans is de parallel 100%)

Geprononceerde bewegingen geproduceerd door neg. spanning zijn altijd fout; stijve rug veroorzakend. Als het beeld er toch harmonieus gereden uitziet, kan een klein beetje afwijking (in de parallel) voor de jury toch wel acceptabel zijn!?

2.Is het altijd fout als de voorhand opgericht is óver de horizontale lijn?

Harmonie is het sleutelwoord. Jury moet beslissen. Sommige paarden hebben van nature veel oprichting en/of actie tezamen met een minder goed achterbeen gebruik. Dan moet er wel balans in gereden worden. Jury moet dus verschil zien tussen *actie in balans* en *actie in disbalans*. Daarvoor is het "kodakmoment"een goede test!

Praktijk

We bekeken een drietal IJslandse paarden die een voor een gereden werden. GH gaf aanwijzingen en de toeschouwers mochten vragen stellen en opmerkingen maken. Enkele opmerkingen van GH:

- Alles in de voorhand maak je niet, maar krijg je als resultaat van het werk aan de achterhand.
- Hoge (en niet naar je toe!) hand tilt de nek op en maakt die ronder, lage hand doet de hals/nek strekken.
- Om zijn mind te krijgen: in stap bijv. op de volte en in schouder-in, wacht tot hij komt in de oefening en kauwt. Dan ga je op de zit en benen het ritme regelen/creëren. Als het paard en de ruiters allebei geconcentreerd zijn heb je de mind en kun je de achterhand krijgen en dan heb je het paard. Zo kun je wel 20 min stappen voor je klaar bent voor de tölt.
- Alles is om paard op de zit te krijgen.
- Langs de bakrand altijd schouderbinnen of buiten rijden, want rechtuit kan hij niet recht sporen langs de rand.
- Eerst voorwaarts, dan neerwaarts.

- Via basisprincipe problemen met balans oplossen: eerst in stap, dan draf(of tölt), dan galop. Niet via een snellere gang eerst.
- TE veel actie is altijd een disharmonie in de gang!!!! De actie moet in verhouding zijn met de beweging in het hele paard. Als het paard vanuit zijn materiaal erg veel beweging heeft, is de disharmonie(het probleem) op te lossen door hem eerst vw/nw te rijden, waarbij je even wat verlies van beweging krijgt. Later komt de beweging terug, als de achterhand beter gebruikt wordt; balans.
- Paard moet áltijd met een ronde hals gereden worden! Niet d.m.v. trekken en korter maken, maar door strekken en dragen.

Daarna werd het e.e.a. nog besproken.

Een greep uit de dingen die gezegd werden:

Waarom wij voor IJslandse paarden gekozen hebben: vanwege de vele goede eigenschappen binnen het ras: o.a. veel beweging en temperament. De IJslandse cultuur die dat combineert met snelheid; De Gaedingakeppni. Het is wel goed te combineren met Klassiek en ontspannen rijden, want ook daarbij moet het paard altijd voorwaarts zijn. GH: "je moet als ruiter mét het paard zijn, hoe snel je ook gaat. Dan is het geen probleem, als er maar balans is. In de warmbloedpaardensport zie je veel trekken en schoppen tegelijk en dat is geen voorwaarts rijden..." Klassiek is geen vast omlijnde manier, het combineert het goede van universeel horsemanship met de culturele tradities per ras of land. Als het paard plezier heeft in zijn werk en soepel is en in balans is het goed. (Combineer "the best of both worlds."). Maar sport is anders dan Gaedinga beoordelen...Bij de Gaedinga beoordeelt men meer de aanleg. In sport is het belangrijk dat er niet teveel naar actie en power gekeken wordt en de rest vergeten wordt. Paarden van gemiddelde kwaliteit die in harmonie gereden worden, zouden meer waardering moeten krijgen dan paarden in disharmonie! Met het risico dat de jury daar mee aan populariteit verliest. Criterium moet eigenlijk zijn: als het slecht is voor het paard; laag waarderen.

Jury zou moeten herkennen hoe het paard getraind is. Maar jury moet in elk geval beoordelen wat hij ziet. Want hoe beter getraind, hoe beter het resultaat. Dat moet altijd nagestreefd worden. Ruiters én juryleden zijn verantwoordelijk, alles moet geleidelijk wat veranderen. Goede voorbeeld geven, temeer omdat er nu veel meer IJslanderruiters zijn dan 25 jaar geleden. Maar het is soms moeilijk schipperen tussen show en verantwoord rijden

Het is ook nodig om in deze materie de fokjury ook te bereiken, want daar zie je dezelfde problemen. FEIF brengt steeds meer fok/sport/jury en trainers tezamen bij educatieve activiteiten. Belangrijk om hot issues te beschrijven en niet te laten ontsnappen aan de aandacht.

De banen zijn soms hard...is dat erg? GH: "Te harde bodem kan problemen veroorzaken."

Iemand vroeg of snelle draf in bochten wel o.k. is. GH: misschien is het vooral voor jonge paarden goed om een ander vraagprogramma aan te bieden; langzame, gebalanceerde draf ipv zo snel.

Iemand zei: IJslanders hebben van nature wel eens disbalans in hun gangen, ook zonder ruiter. Dat klopt...probleem bij veel meergangers, waar dan aan gewerkt moet worden.

GH vond het super dat wij zo ver zijn in allerlei discussies en goed nadenken. Hij vond dat wij bij de FEIF verder zijn wat dat betreft dan de FEI, en op de goede weg zijn.

Zondag 11 april

Presentatie Herdís Reynisdóttir.

Over bovenlijngebruik in relatie tot het exterieur, en over bidden en hoofdstellen. Ze moest wegens tijdgebrek helaas vluchtig door haar stof heen gaan.

Eerst vertelde ze wat algemene dingen die deels ook al door GH benoemd waren. Dísá verder: Het paard denkt niet in goed of fout, maar in makkelijk en moeilijk. Zal vooral de makkelijkste weg kiezen. Afhankelijk van zijn bouw kan dat bijv. zijn valse oprichting of juist meer afbuigen. Niet alleen onder ruiter maar ook vanzelf.

Kunnen we een mooi plaatje verwachten van een paard met een slechte bouw?

Niet alle paarden kunnen dezelfde vorm(houding) krijgen. Sommigen kunnen niet goed oprichten, anderen niet goed verzamelen enz. De mens fokt snel en vergaande veranderingen in dieren(algemeen). Dit gaf/geeft verschillende mogelijkheden in de diverse rassen door verschillen in bouw. De verschillen in bouw maken bij paarden de trainingsissues ook verschillend. De training moet aangepast zijn aan de bouw van paard (bijv. overbouwd, halslengte, beenlengte, ruglengte, kruis en schouder). Bijv. paard met mooie voorhand zal makkelijk rond worden in de hals(biedt het aan). Dan moet je hem in training juist leren strekken van de hals, anders krijg je later een probleem. Hij moet weten dat hij (soms)mag strekken. Anders stress en op den duur schade door rug weg drukken, terwijl de houding op zich misschien mooi lijkt.

Vaak zal een "mooi" paard beter scoren in sport, terwijl zijn bouw misschien net zo functioneel is als van een ander, maar "lelijk" paard... (kleur, behang, uitdrukking doet ook wat). In de sportjurering hebben we punten van criteria, in een volgorde van belangrijkheid. Maar we moeten kijken *wat* er mis is als we fouten zien: kijk naar de fout en (be)denk (aan) de oorzaak!

Disbalans in beenzetting in tölt is lastiger te zien dan in draf (parallel). Wij kijken dan meer naar het geheel en dat kan ook nog elk moment weer anders zijn. Bij training is een beetje laterale tölt in een gestrektere, iets gebogen(convexe) houding/bovenlijn niet schadelijk op lange termijn. Een beetje diagonale tölt in een holle (concave) houding/bovenlijn is dat wél!

Aanvullend bij GH zijn verhaal:

Als paard sneller gaat = voorwaarts = hals strekt naar voren voor balans. Veel oprichting verstoort deze balans. Veel pushen geeft disbalans en verstoring/ valse oprichting. Goed om te trainen in "working shape" (lager rond), vooral bij warm rijden. En dan komt "Competition shape"(hoger rond) erbij. Afwisselen! De houding met teugelcontact zoals in T2; paard strekt een beetje meer (in balans) = normaal. Positieve training bouwt een paard op en is erg belangrijk.

Over het Rollkür (hyperflexie) onderzoek van GH:

Die paarden toonden stress. Maar ze waren het ook niet gewend. Bij paarden die er aan gewend zijn krijg je misschien wel andere onderzoeksresultaten(?).

Over hoofdstellen en bidden ging het ook nog een klein stukje.

Het bit moet passend zijn, paard moet er tevreden en kalm mee zijn, en makkelijk in de goede houding blijven. Komt dit dan door dwang van bit? Het paard moet er fysiek en psychisch klaar voor zijn.. De mondcontroles op de wedstrijden zijn een goede zaak. De ergste wonden blijken van langdurige druk op één plek te komen. Dit zien we vaker bij bepaalde combinaties van neusriemen en bidden. Waarvan komen die wonden dan? Is een neusriem wel nodig? Allemaal dingen om eens uit te zoeken...

Presentatie Þorgeir Gudlaugsson.

Over de verschillende aspecten van Jureren en georganiseerde kennis. Ook deze presentatie werd helaas ingekort wegens tijdgebrek. Maar op de bijscholing van het Nederlands sportjurykader in maart 2010 hadden we er gelukkig ook al een presentatie over gehad. Het ging o.a. over de manier waarop we waarnemen en de informatie verwerken. We kunnen tijdens het (jureer) proces door allerlei dingen beïnvloed worden. We denken dat we controle over ons lichaam en onze geest hebben, maar een grappig testje wees uit dat dat tegenvalt. En misschien zijn er dingen te verbeteren aan hoe het jureren praktisch in zijn werk gaat, bijv. beter zicht vanaf een bepaalde plek. We zien niet allemaal hetzelfde.

De jury opleiding is per land nogal verschillend. Ieder land heeft zijn eigen systeem. Weinig samenwerking en coördinatie tussen landen. De Feif landen zijn verantwoordelijk.

De structuur van de elementen die een cijfer bepalen in de schaal van 10 tot 0 zou misschien beter gecategoriseerd kunnen worden.

Als voorbeeld (NIEUW):

Goede geredenheid als belangrijkste, dan tempo en takt, dan houding, dan beweging en ten slotte uitdrukking. Als je de 1^e 3 niet hebt, helpt de rest je niet meer. Allemaal stof ter discussie.

Presentatie Johan Häggberg

Over "Verzameling". Hij bracht dit als een filosofische beschouwing en zonder beeldmateriaal. Op video's van de jaren '80 valt vooral het gebrek aan energie op in de IJslandersport.

Voor verzameling moet je van achter naar voren rijden en eerst de hals laten zakken, van daaruit kun je beweging genereren.

Losse teugel(gebaseerd op een rukje en weer los) is heel wat anders dan lichtheid. Lichtheid: zachte hand, vrijheid en op teugelcontact licht reageren. Paard *heft de voorhand*, niet de hals gaat omhoog!

Technisch gezien zijn de beste tölters in de 5-gangen (minder verzameld), niet in T1. Komt dat door het vraagprogramma in T1? Er wordt nl. te lang verzameling gevraagd(baan rond). Andere rassen/disciplines hoeven ook niet zo lang verzameld te lopen! T1 paarden worden op den duur korter/ vanwege economischer?

Souplesse komt niet alleen door ontspanning maar ook door energie accepteren en kunnen verwerken. IJslander ruiters rijden vaak te zwart/wit; laag is relaxen, opnemen is weer aan het werk. Paard wordt daar stressig van, weet dat opnemen werken betekent. Meer variëren!

Verzameling komt in gradaties(stappen) met balans in de hulpen. Paard moet op je wachten.

De bekende term Willingness is onzin.(ouderwets). Paard moet alleen op ruiter willen wachten en gaan met de energie die de ruiter aangeeft; gelijkelijk versnellen en vertragen. Laterale buiging is nodig om te dragen en om recht te richten.

Presentatie Bent Rune Skulevold

Over "*De vorm*". Het beoordelen van "het plaatje" (outline) in Fipo wedstrijden.

Sommige ruiters forceren een houding. Wordt dat altijd herkend? Het wordt soms wel beloond! Om met GH te spreken; het gaat niet over mode of smaak, maar over *dierenwezijn*. Hoe kan je als jury zo snel zgn ouderwets/uit de tijd raken, als alles op dit gebied al honderden jaren bestaat en zich allang bewezen heeft? (idd.: moeten we het wiel steeds wéér uitvinden?, Irene.)

Hij zong ter illustratie een stuk uit The Phantom of the Opera! (you, slaves of fashion!!!!). Hilarisch natuurlijk!

En dan de Terminologie.....wat we gebruiken, wat is dat eigenlijk? En klopt dat dus wel? In de Guidelines staat bijvoorbeeld:

- Shape.....betekent: fysieke, en beperkte vorm van iets.
- Topline....,, : in fokkerij: bovenlijn.
- Outline.....,, :in rijden: bovenlijn
- Form.....,, :hoe het paard gaat als geheel(mentaal én fysiek); veel betekenis in één klein woordje...

- On the bit
- Above the bit
- Behind the bit
- False outline (versus correct)

Is er één absolute waarheid? GH zei dat er 2 richtingen in dressuur zijn; Klassiek en Duits. Klassieke methode gaat uit van(houdt rekening met) de anatomie van paard, voorwaarts en rechtrichten. Duitse

methode: eerst de voorhand vormen en dan alles tezamen brengen. Wat beter is??? Of misschien een combi??

Paard opleiden:

Wanneer is dat gecompleteerd? Doel: gymnastiseren van paard zodat je altijd kan kiezen waar/wanneer/hoeveel je hem verzamelt. Met lichte hulpen. Het signaal voorwaarts(drijven) en het signaal stoppen(ophouding) altijd apart geven!! Hoe jonger(onervarener) het paard, hoe langer de tijd tussen die signalen moet zijn!! Maar die tijd wordt steeds korter en dus komen die signalen steeds dichterbij elkaar. Er komt dan een tijd dat het paard snapt dat het bijna tegelijk komt. Daar gaat het vaak fout; en dan blijkt BAD RIDING....daar onderscheidt de goede van de minder bekwame ruiter zich.

Nog meer terminologie:

- A. Perfect outline (9-10 in Guidelines)
- B. Good outline/form (correct)
- C. Bad outline/form(??)
- D. Bad enough for ?

Hoe kunnen we kwaliteit beoordelen? Is de beoordeling gebaseerd op:

- *Echt paarden- vakmanschap
- *Overeenstemming met de terminologie
- *Onderwezen begrip &
-(gemist..., Irene.)

Overeenstemming. Weten we nu genoeg? Wat is de internationale standaard?

HET GEHEIM: Schoonheid (aesthetic)

Opgebouwd uit:

- *The Good
- *The True
- *&The Beautiful

De Guidelines vd Gaedingakeppni vindt Bent Rune heel geschikt; die omschrijven goed...."a lower note should be given for...."etc.

Een citaat van Antoine de Pluvinel (een van de meesters, 1555-1620):

Koester het paard, beloon en ontspan hem; laat de hoeken weer openen. Zoniet; verloren...

Nog een meester(Paul Plinzer) over de Outline:

Laat zonder te forceren het paard de outline kiezen die past bij de bouw van het paard, dan kan het de hulpen aannemen.

En citaat van Hans Wikne:

Pas op: kwaliteit vd gangen is het belangrijkste. Niks in dressuur mag gedaan worden wat de gangen slechter maakt!

Einar Ragnarsson,

Hield kort een praatje over de Guidelines. Die zijn goed te gebruiken voor de juryopleiding om cijfers te leren. Ze zijn toe aan vernieuwing en verbetering; beschrijven wat goed rijden is. Dat staat er nu niet duidelijk in.

Discussies:

Daarna was het tijd voor discussies. De 3 vragen die we in groepjes van ongeveer 10 mensen moesten bespreken.

1. Welk jurycriterium is het meest onder gewaardeerd in de huidige Guidelines?
2. Welke fouten die GH benoemt komen het meest voor op de IJslandersportwedstrijden?
3. Zijn de IJslandersportproeven wel *rijproeven*?

Daarna moest de woordvoerder van iedere groep de antwoorden oplezen. Er kwamen veel verschillende antwoorden uit, maar ook veel dezelfde (goed teken dat we de neuzen aardig dezelfde kant op hebben) en ook veel nuttige overpeinzingen. De organisatie naam alle antwoorden op papier mee. Wie weet wat er nog eens van komt!

Irene Steringa.

(Niet zonder mijn toestemming te gebruiken voor andere doeleinden dan ik heb afgesproken en niet zomaar wat veranderen aan de inhoud.)